

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-178/05
Бања Лука, 15.2.2007. год.**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића као председника вијећа, Стевана Савића, Драгослава Лукића, Виоланде Шубарић и Горјане Попадић као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Љ. М. из Н. С., заступан по О. Р., адвокату из Н., против тужених СШЦ П.С. из Г., заступан по М. Ш., адвокату из Г., Н. М. рођена Б. из Г. и С.И.З.из Г., ради утврђења ништавости рјешења и уговора о кориштењу стана и предаје у посјед стана, одлучујући о ревизији тужитеља против рјешења Округног суда у Т. број Гж-418/04 од 29.12.2004. године, на сједници одржаној дана 15.2.2007 године донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се одбија.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у Н. број П-231/01 од 29.3.2000. године одбијен је тужбени захтјев тужиоца да се поништи рјешење првотуженог СШЦ П. С. из Г. број 310/95 од 5.6.1995. године којим је друготуженој Н. М. рођеној Б. додјелен на кориштење једнособан стан у Г., у згради ПС-20/01, улаз I стан број 3, и уговор о кориштењу стана број 10/95 од 21.12.1995. године који је друготужена закључила са трећетуженим Стамбено-комуналном заједницом из Г., те да се тужена обавезе да исели из наведеног стана и исти ослободи од личних ствари и преда га тужиоцу на кориштење.

Другостепеном пресудом Округног суда у Т. број Гж-418/04 од 29.12.2004. године укинута је првостепена пресуда и све спроведене парничне радње и тужба одбачена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељ оспорава другостепено рјешење због погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се преиначи и тужбени захтјев усвоји уз накнаду трошкова спора.

У одговору на ревизију првотужени предлаже да се ревизија као неоснована одбије.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се поништи рјешење првотуженог број 310/95 од 5.6.1995. године о додјели на кориштење друготуженој једнособног стана у Г., у згради ПС-20/1, улаз I, стан број 3 и утврди ништавост уговора о кориштењу стана закључен између друготужене и трећетуженога број 10/95 од 21.12.1995. године са обавезом да се друготужена исели из тог стана и исти слободан од лица и ствари преда тужитељу на кориштење.

Одлучујући о овоме спору првостепени суд је утврдио да је првотужени, као давалац стана на кориштење, рјешењем број 1339/85 од 12.12.1985. године додјелио спорни стан на кориштење тужитељу, да је тужилац 22.2.1993. године раскинуо радни однос код првотуженог, кључеве од спорног стана вратио првотуженом и одселио се у Н. С. 1994. године, да је првотужени спорни стан додјелио на кориштење друготуженој рјешењем број 309/95 од 5.6.1995. године и да је

друготужена са трећетуженим закључила уговор о кориштењу стана број 10/95 дана 21.12.1995. године. Међу странкама није спорна чињеница да тужитељ није поднио захтјев за поврат стана на коме је био предратни носилац станарског права, а да је тужбу суду поднио 29.10.2001. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да тужитељ није активно легитимисан за подношење тужбе за поништење рјешења о додјели стана на кориштење друготуженој и за поништење уговора о кориштењу стана као и да захтијева поврат стана у посјед, па је тужбени захтјев одбио са образложењем да такав захтјев за поништење акта могу поднијети власник стана, носилац станарског права и законити корисник стана.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужитеља закључио да одлучивање о тужбеном захтјеву онако како је постављен у смислу одредбе члана 2. става 2. Закона о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине („Службени гласник Републике Српске“, број 38/98 до 39/03-даље: ЗПП ЗКНИ) суд није надлежан за утврђивање ништавости аката о додјели стана на кориштење и уговора о кориштењу стана који је предмет овога спора, јер су престали да важе по сили закона, а у смислу одредбе члана 15. истог закона тужитељ је могао у законом одређеном року за враћање стана у посјед поднијети захтјев надлежном Министарству за избјегла и расељена лица у Општини Гацко. Како он то није учинио одлучио је да се укине првостепена пресуда и све спроведене парничне радње у поступку и тужба одбаци.

Приликом оцјене законитости донесених одлука са становишта ревизијских разлога погрешне примјене материјалног права, неопходно је, јер на то упућује садржај ревизије указати на слиједеће:

Материјално право, као основа за рјешавање овога спора садржано је у одредбама ЗПП ЗКНИ.

На ове одредбе позива се другостепени суд.

Закон о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине донесен је како би сви власници имовине и носиоци станарског права остварили право на враћање имовине коју су посједовали или користили до 30.4.1992. год. и у том циљу је регулисао сва питања која се тичу поступка за остваривање тог права у складу са чланом 1. Анекса 6. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Зато се овај Закон има сматрати као лех специјалис у односу на све друге прописе, па, према томе, и у односу на одредбе Закона о стамбеним односима, (на које се позива првостепени суд у образложењу одлуке, којима су регулисана питања стицања станарског права, права и обавезе носиоца станарског права, престанак станарског права и престанак уговора о кориштењу стана.

Утврђујући да је тужитељ напустио предметни стан након 30. априла 1991. године, тачније 1994. године, на коме је до тада био носилац станарског права и да се тужитељ, према одредби члана 14. став 2. ЗПП ЗКНИ, има сматрати избјеглицом или расељеним лицем у складу са Анексом 7. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини са правом повратка у тај стан, без обзира на околности под којима га је напустио, под условом да је захтјев за поврат стана поднио у року од 6 мјесеци прописаном члану 16. ЗПП ЗКНИ. Другостепени суд је правилно примјенио одредбу члана 16. став 2. наведеног закона када је закључио да је тужитељу престало станарско право због пропуштање рока за подношење тужбе за поврат стана (рок је био 19.4.2000. године). Зато је другостепени суд правилно примјенио материјално право када је тужбу одбацио у овој правној ствари. Овај суд сматра да су прописима којима се регулишу поврат стана увјек строго одређени рокови, преклузивног карактера, који, ако се пропусте, доводе не само до губљења права на покретање поступка него и до губљења права које би у том спору било предметом заштите. Вријеме као правна чињеница има одређеног утицаја и изазива равне последице. Сврха и циљ узимања у обзир протек времена за регулисање права и правних односа се налази у потреби претварања фактичког стања у правне односе, што захтијева начело правне сигурности. Према схватању овог суда тиме што је тужитељу престало станарско право, он није ни активно

легитимисан за подношење тужбе за поврат стана у посјед на коме је био предратни носилац станарског права. Према томе, тиме што је другостепени суд одбацио тужбу и укинуо све проведене радње таква одлука има исте правне последице као што је одлучио и првостепени суд.

Из свих наведених разлога овај суд је примјеном члана 254. став 4. у вези са чланом 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03, 85/03 и 74/05, - у даљем тексту важећи: ЗПП), одлучио је као у изреци, јер при доношењу побијаног рјешења није учињена повреда одредаба парничног поступка на које овај суд пази по службеној дужности.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић